

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Iri ise

Imeghe Ihe-omimi Amụma nke Daniel 8: Mkpughe Palmoni

Jeff Pippenger

2024-01-14

N'isi nke asatọ nke Daniel, e nyere Daniel ọhụ banyere alaeze dị iche iche nke amụma Akwụkwọ Nsọ, ma emesịa ọ nūrụ mkparịta ụka nke eluigwe, nke e gosipụtara site n'ajụju na aziza.

Mgbe ahụ, anūrụ m otu onye nsọ ka ọ na-ekwu okwu, onye nsọ ọzọ wee si onye nsọ ahụ nke na-ekwu okwu, Ruo ole mgbe ka ọhụ ahụ ga-adị banyere aja nsure ọkụ ụbọchị niile, na njehie nke mbibi, nke na-enye ma ebe nsọ ma usuu ahụ ka a zọda n'okpuru ụkwụ? O wee si m, Ruo ụbọchị puku abụọ na nari atọ; mgbe ahụ ka a ga-asachapụ ebe nsọ ahụ. Daniel 8:13, 14.

Amaokwu iri na abụọ mbụ na-anọchi anya ọhụ ahụ, ebe amaokwu iri na atọ na iri na anọ na-akọwapụta ọhụ ọzọ. Dị ka ọ dịkwa n'okwu Hibru abụọ dị iche iche a sughariri ha abụọ ibụ “wepu,” na okwu Hibru abụọ dị iche iche a sughariri ha abụọ ibụ “ebe nsọ,” n'isi nke asatọ nke Daniel e nwekwara okwu Hibru abụọ dị iche iche, nke a sughariri ha abụọ ibụ “ọhụ.”

Mgbe a bịa n'okwu abụọ ahụ a sughariri di ka “wepu,” ndi okà mmụta okpukpe nke Adventism na-arụ ụka na a ga-aghota ha abụọ di ka “wepu.” Mgbe a bịa n'okwu abụọ ahụ a sughariri di ka “ebe nsọ,” ndi okà mmụta okpukpe nke Adventism na-arụ ụka na a ga-aghota ha abụọ di ka “ebe nsọ nke Chineke,” ma mgbe a bịa n'okwu abụọ ahụ a sughariri di ka “ọhụ,” ndi okà mmụta okpukpe nke Adventism, ọzokwa, na-eleghara ọdiche di n'etiti okwu abụọ ahụ anya. Ọdiche ahụ di mkpa nke ukwu n'anya Daniel, nke mere na o ji ụma jiri okwu Hibru abụọ di nno iche, ya mere anyi kwesiri imata ma jigide ọdiche ahụ. Okwu ahụ bu “ọhụ,” n'amaokwu nke iri na atọ, bu okwu Hibru “chazon,” ma ọ putara nro, mkpughe, ma ọ bu okwu amụma—ọhụ.

Okwu ahụ bu “ọhụ,” na-aputa ugboro iri n'isi nke asatọ nke Daniel, ma ọ na-anọchi anya okwu Hibru abụọ di iche iche. “Chazon,” nke di n'amaokwu nke iri na atọ, a hurukwa ya n'amaokwu nke mbu, e mesia ugboro abuọ n'amaokwu nke abuọ, n'ezie n'amaokwu nke iri na atọ, na otu ugboro n'amaokwu nke iri na ise, nke iri na asaa, na nke iri abuọ na isii. N'ime ugboro iri ahụ okwu “ọhụ” putara n'isi nke asatọ nke Daniel, ugboro asaa n'ime ha bu okwu ahụ “chazon,” nke putara nani “ọhụ.”

Ugboro atọ ndi ọzọ okwu a bu “ọhụ” putara n'isi nke asatọ nke Daniel, ọ bu okwu Hibru “mareh,” nke putara nlele; ma ọ bu ọdidi. N'isi nke asatọ, a sugharjakwara okwu Hibru “mareh” otu ugboro, ọ bughị dika “ọhụ,” kama dika “ọdidi,” si otu a kowaputa nke oma kariya ihe okwu ahụ putara. Gini mere Daniel ji jiri okwu Hibru abuọ di iche iche, ndi putara ihe foro nke nta ka ha buru otu, nke mere na ndi nsughari ga-ele ha anya dika otu okwu ahụ? O di mkpa?

“Ụkpuru ọ bula di n'okwu Chineke nwere onodu nke ya, eziokwu ọ bula nwekwara ihe ọ na-akowa. Ihe owuwu ahụ zuru ezu, n'echiche ya na n'imezu ya, na-agba akaebe banyere Onye dere ya. Udi owuwu di otu a, ọ dighi uche ọ bula ma e wezuga nke Onye Enweghi Njedebe puru ituputa ma ọ bu ikpuzi.” Education, 123.

Aziza nke ajuju nke abuo bu Ee, na o di nnoo mkpa n'ezie ihe mere Daniel ji mee odjiche ahụ; ya mere, o buru oru diiri onye na-amu amuma icho ighota ajuju mbu ahụ, nke na-aju ihe mere Daniel ji mee odjiche ahụ. Odjiche ndi o mere banyere okwu a sughariri dika "ebe nsọ," na okwu a sughariri dika "wepu," nwere nsonaazu ebighi ebi; ya mere, gini mere mmadu o bu la ga-eji atu anya na okwu a sughariri dika "ohu" ga-adi obere mkpa? "Eziokwu o bu la" nwere "mmetuta ya" "n'Okwu Chineke," ma na-emetuta "nhazi" amuma, nakwa mmezu nke amuma ahụ mgbe a "mere ya."

Ka anyi na-amalite itule okwu ahụ bu "ohu," n'isi nke asato, otu "eziokwu" nke nwere "mkpa" n'ebe ama Daniel no, bu onye ahụ zara ajuju ahụ nke Daniel isi nke asato, amaokwu nke iri na ato, si, "Ruo ubochi puku abuo na nari ato; mgbe ahụ ka a ga-asachapu ebe nsọ ahụ."

E nwere eziokwu anọ nke metutara Daniel isi nke asato kpomkwem, nke m bu n'obi ikowa. Otu bu na a matawo ohu nke Osimiri Ulai dika amuma maka ubochi ikpeazu, o bukwu ihe nnochianya nke "ihe omuma" nke akwukwo Daniel, nke "e meghere" na "oge ogwugwu" n'afọ 1798.

"O di mkpa ka e nwee omumu nke Okwu Chineke nke ka nso nke ukwu. Karisia, a ga-ele Daniel na Mkpughe anya n'uzo a na-ahubeghi mbu n'akuko ihe mere eme nke oru anyi. Anyi puru inwe ihe ole na ole anyi ga-ekwu n'ufodu uzo, banyere ike Rom na ochichi popu, ma anyi kwesiri idoro uche gaa n'ihe ndi amuma na ndiozi dere n'okpuru mkpali nke Mmuo Chineke. Mmuo Nso ahaziela ihe n'uzo di otu a, ma n'inye amuma ahụ, ma n'ihe omume ndi e gosiputara, ka o kuziere na a ga-eme ka onye oru mmadu ghara idi n'ihu anya, ka e zoo ya n'ime Kraist, ma ka e welie Onyenwe Chineke nke eluigwe na iwu Ya elu.

"Guo akwukwo Daniel. Kpoo n'uche, n'otu isi ihe ruo n'otu isi ihe ozo, akuko ihe mere eme nke alaeze ndi ahụ e gosiri n'ime ya. Lee ndi ndoro ndoro ochichi, ogbako ndumodu, ndi agha di ike, ma hu otu Chineke siri ruo oru ime ka nganga mmadu daa n'ala, ma tuba ebube mmadu n'aja. O bu naani Chineke ka e gosiri di ka Onye di ukwu. N'ohu nke onye-amuma ahụ, a huru Ya ka O na-ebutu otu onye ochichi di ike ala ma na-ebuli onye ozo elu. A na-ekpughe Ya di ka Eze nke eluigwe na uwa niile, Onye na-achọ itolite alaeze Ya ebighi ebi—Onye Ochie nke Ubochi niile, Chineke di ndu, Isi iyi nke amamihe niile, Onye na-achị ugbo a, Onye na-ekpughe odinihu. Guo ma ghotu ka mmadu si buru ogbenye, ka o si buru onye na-adighi ike, ka ndu ya si buru nke mkpirikpi, ka o si buru onye na-emehie uzo, ka o si buru onye ikpe mara, mgbe o na-ebuli mkpuru obi ya elu nye ihe efu.

"Mmuo Nso site n'onu Aizaya na-eduga anyi n'ebe Chineke no, bu Chineke di ndu, dika ihe kacha mkpa a ga-elebara anya—n'ebe Chineke no dika e kpughere Ya n'ime Kraist. 'N'ih na a muuru anyi Nwa, e nyekwara anyi Okpara: ochichi ga-adikwa n'ubu Ya: a ga-akpokwa aha Ya Onye Itunanya, Onye Ndumodu, Chineke di ike, Nna ebighi ebi, Onyeisi nke Udo' [Isaiah 9:6]."

"Ihe ahụ Daniel natara kpomkwem n'aka Chineke ka e nyere puru iche maka ubochi ikpeazu ndi a. Ohu ndi o huru n'akuku osimiri Ulai na Hiddekel, nnukwu osimiri nke Shaina, no ugbo a n'usoro mmezu ha, ma ihe omume niile ahụ e buru amuma banyere ha ga-emezu n'oge na-adighi anya.

“Tulee ọ̀nọ̀dụ mba ndị Juu n’uche mgbe e nyere amụma nile nke Daniel. Ndị Izrel nọ n’agha mbibi, e bibiela ụlọ nsọ ha, a kwusikwa ọrụ ofufe ụlọ nsọ ha. Okpukpe ha hiwere isi n’emume nke usoro àjà. Ha emewo ụdị mpuga ka ọ buru ihe kachasi mkpa, ebe ha tufuru mmuọ nke ezi ofufe. E meruwo ofufe ha site n’omenala na omume nke ikpere arusi, ma n’ime ime emume àjà ha, ha eleghi anya gafee onyinyo ahụ ruo n’ezi ihe ọ na-anochi anya ya. Ha amataghi Kraist, àjà eziokwu ahụ maka mmehie nke umu mmadu. Onyenwe anyi ruru ọrụ ime ka ndi ahụ banye n’agha mbibi, ma kwusikwa ọrụ nile n’ulo nsọ, ka emume mpuga ghara igho mkpokota zuru ezu nke okpukpe ha. A ghaghi ime ka ukpuru ha na omume ha di ocha puo n’ime ikpere arusi. Ọrụ emume ahụ kwusiri ka ọrụ obi wee dighachi ndu. E wepuru ebube mpuga ka e wee kpughee nke mmuọ.”

“N’ala ndoro n’agha ha, ka ndi mmadu chigharikwuru Onyenwe anyi site n’icheghari, O gosiputara Onwe Ya n’ebe ha no. Ha enweghi ihe nnochianya di n’ezi nke onuno Ya; ma ihe na-enwu nke Anyanwu nke Ezi Omume banye n’uche na n’obi ha. Mgbe ha kpokuru Chineke n’ime idi umeala n’obi ha na n’ime nsogbu ha, e nyere ndi amuma Ya ohuu ndi kpughere ihe ga-eme n’odinihu—mbibi nke ndi na-emegbu ndi Chineke, obibia nke Onye Mgbaputa, na iguzobe alaeze ebighi ebi.” Manuscript Releases, volume 16, 333–335.

“Eziokwu” ahụ bu na e nyere ohuu nke Osimiri Ulai maka ubochi ikpeazu, na-achọ ka onye na-amu amuma gbalisie ike ighota ihe o buru n’amuma banyere ihe omume ndi a nochiri anya ha n’ime ohuu ahụ. E ji “Mmuo Nso” “kpuzie” “ihe” amuma ndi metutara ohuu nke Osimiri Ulai “ma n’inye amuma ahụ, ma n’ihe omume ndi e sere n’ime ya.” Ihe na-eme n’ebe onye amuma no mgbe o na-anata ohuu, yana ihe omume amuma nke onye amuma ahụ na-akowaputa, kwesiri ka a muo ha, n’ima na ha abuo bu nnochite amuma nke ihe a ga-emezu n’ubochi ikpeazu. Akuku ederede gara aga na-emesi ike na anyi kwesiri ighota na Daniel no n’agha-mkpuro nke “oge asaa.”

Daniel na-anochi anya ndi na-amata ndoro n’agha ha na ngwucha ubochi ato na okara nke Mkpughe iri na otu, bu ndi mgbe ahụ na-atugharikwuru Onyenwe anyi site n’icheghari obi, mezuo ekpere Levitikos iri abuo na isii, kewapu ihe di oké onu ahia n’ihe ruru aru, ma mgbe ahụ Onyenwe anyi emezuo nkwa Ya ikpokota ndi e chusasiri, dika O na-egosiputa Onwe Ya n’ihu ha. “Isi ihe ha na-elekwasị anya,” ya mere, bu “Chineke dika e kpughere Ya n’ime Kraist.”

“Okpurukpu” nke ohuu nke Osimiri Ulai, na otu o si enye aka n’“nhazi” nke ozi amuma ahụ nke Kraist “cheputara,” bu “eziokwu” mbu anyi tulere nkenke, ma akuku Akwukwo Nso e hotara na-egosi na ihe kasinu anyi kwesiri ilekwasị anya na ya bu mkpughe nke Chineke, dika e “kpughere” Ya n’ime Kraist. N’isi nke asato nke Daniel, a naghi egosi Kraist dika Aizaya siri mee ya, mgbe Aizaya gosiri na a ga-akpo “aha” Kraist “Onye Di Ebube, Onye Ndumodu, Chineke Di Ike, Nna Ebighi Ebi, Onye-isi Udo.” N’isi nke asato nke Daniel, a na-ekpughe Chineke n’ime Kraist dika Palmoni, nke putara Onye Na-agu Onu Ogugu Di Ebube, ma o bu Onye Na-agu Onu Ihe Nzuzo.

“Eziokwu” ahụ na-achọ ka a choputa “ihe aha” “Palmoni” na-eburu, tinyere otu aha ahụ si etinye aka n’“usoro” na “nhazi” nke amuma ahụ. “Eziokwu” nke ato di na Daniel isi nke asato, nke kwesikwara ka a mata ya, bu na o bu n’isi ahụ ka e deputara isi ogidi ozizi etiti nke mmeghari Millerite. Ihe nkume di oke onu nke Miller kacha na-egbuke egbuke di na amaokwu nke iri na ano,

anyị kwesikwara ichọ ighota “ihe” “eziokwu” ahụ “na-eburu” n’ihe metụtara oghu nke Osimiri Ulai, nke di ugbo a n’usoro mmezu.

N’ulonro Miller, mgbe e debere igbe ozu ahụ n’elu tebul di n’etiti ime ulo ya, o na-enwu n’oku di ka ihè anyanwu; ma n’ubochi ikpeazu, igbe ozu ahụ ka ibu ma na-enwu ugboro iri karja ka o siri na-enwu mgbe mbu e debere ya n’elu tebul Miller. Gini bu ihe di n’ihe-ohu nke Osimiri Ulai, nke gunyere ogidi etiti nke mmeghari Millerite, nke na-eme ka ihè nke ozizi ahụ bawanye ugboro iri n’ubochi ikpeazu? Gini ka a na-ekpughe n’ubochi ikpeazu nke a na-ekpughebeghi n’oge ogwugwu na 1798? Gini bu “ihe omume” ndi ahụ nke ihe-ohu nke Osimiri Ulai, nke Nwanyị White na-ekwu na “ha no ugbo a n’usoro mmezu?”

O buru na anyi ewetakota eziokwu ato mbu ndi a n’uzo doro anya na nke ezi obi (ohu nke Ulai, Kraist ekpughere di ka Palmoni, na ogidi etiti nke ozizi), anyi kwesiri idi njikere inakwere otu ntala di mfe nke ga-emetuta omumu anyi banyere oghu nke Osimiri Ulai. Eziokwu ndi ahụ ejikoro onu na-eme ka ndi choro ihu ghotara na ozi ahụ a kpughere n’afọ 1798 bu ozi e “kogidere n’elu oge.” E wezuga akuku nke amuma oge na-ebu amuma ihe ga-eme n’odinihu, ozi Miller agaraghi adi.

“Eziokwu” nke ano nke metutara isi a bu na ndi Millerait wetaara ozi nke dabere n’oge amuma. Iji mee ka eziokwu a puta ihè, e kpughere Chineke n’ime Kraist, n’amaokwu nke iri na ato na nke iri na ano, dika Onye Na-agu Onuogu Di Ebube (Palmoni). Echiche ahụ na oghu ahụ bu nani ikowaputa Oktoba 22, 1844, dika njedebe nke ubochi puku abuo na nari ato nke amaokwu nke iri na ano, bu itusa oyi n’elu mkpughe nke Chineke e kpughere site n’ime Kraist dika Palmoni.

Ndi oka mmuta okpukpe nke Adventism arusiwo oru ike lie idi mkpa nke ajuju nke amaokwu nke iri na ato nke Daniel isi nke asato, ka ha wee tinye uto n’ime efere akuko ifo ha, nke ha ekpabisiri ike na o ga-eme ka ndi na-amutaghi ihe, ndi nwere nti na-akpu akpu, ghara inwe nchegbu banyere eziokwu ndi jikotara na ogidi etiti nke Adventism.

“Akwukwo Nso nke, karja nke o bu la ozo, buwo ma ntala ma ogidi etiti nke okwukwe Ndi Advent bu nkwaputa a, ‘Ruo puku ubochi abuo na nari ato; mgbe ahụ ka a ga-asachapu ebe nso ahụ.’ [Daniel 8:14.] Okwu ndi a aghowo okwu a maara nke oma nye ndi niile kweere n’obibia nso nke Onyenwe anyi. N’onu puku mmadu ka e si ekwughachi amuma a di ka okwuchukwu nke okwukwe ha. Onye o bu la chere na ihe omume ndi e buru amuma banyere ha n’ime ya ka olileanya ha kasị na-enwu gbaa na ihe ha na-atu anya nke ha ji kporo ihe nke ukwu dabeere. E gosila na ubochi amuma ndi a ga-akwusi n’oge mgbusi akwukwo nke afọ 1844. N’otu echiche ahụ ndi foduru n’uwa Ndi Kraist niile nwere, Ndi Advent n’oge ahụ kwenyere na uwa, ma o bu otu akuku ya, bu ebe nso ahụ. Ha ghotara na isachapu ebe nso ahụ bu ime ka uwa di ocha site n’oku nke nnukwu ubochi ikpeazu ahụ, nakwa na nke a ga-eme n’oge obibia nke abuo. N’ihi ya, e mesiri ruo n’ogwugwu okwu ahụ na Kraist ga-aloghachi n’uwa n’afọ 1844.”

“Ma oge ahụ a hoputara agafewo, Onyenwe anyi aputaghikwa. Ndi kwere ekwe ahụ maara na Okwu Chineke apughi ida; nkowa ha banyere amuma ahụ ga-aburiri na o nwere njehie; ma ole ebe ka njehie ahụ di? Otutu ndi, n’uzo oku oku, gbururu eriri nke ihe isi ike ahụ site n’igonari

na ụbọchị 2300 ahụ kwụsiri na 1844. A pughị inye ihe kpatara nke a, ma e wezuga na Kraist abiaighi n'oge ha turu anya Ya. Ha ruru uka na o buru na ụbọchị amuma ahụ kwụsiri na 1844, Kraist gaara aloghachi mgbe ahụ iji mee ka ebe nsọ ahụ di ocha site n'ime ka uwa di ocha site n'oku; ebe o bukwa na O biaghi, ụbọchị ndi ahụ apughikwa ibu na ha akwusila.”

“Inabata nkwebi okwu a putara iju nguko mbu e ji agu oge amuma ndi ahụ. A huru na ụbọchị 2300 ahụ malitere mgbe iwu Ataksaxis nyere maka iwughachi Jerusalem malitere iru oru, n'uzo mgbusi akwukwo nke Tupu Kraist 457. Mgbe e were nke a dika ebe mmalite, e nwere nkweko zuru oke n'itinye ihe omume niile e buru amuma banyere ha n'okowa oge ahụ di na Daniel 9:25–27. Izu iri isii na itoolu, ya bu, 483 mbu nke afọ 2300 ahụ, ga-eru ruo n'ebe Mesaja ahụ, Onye E Tere Mmanu; ma baptizim Kraist na iti ya mmanu site na Mmuo Nso, n'afọ Kraist 27, mezuru nkowaputa ahụ nke oma kpomkwem. N'etiti izu nke iri asaa ahụ, a ga-ebipu Mesaja ahụ. Afọ ato na okara mgbe e mesiri site n'oge e mere ya baptizim, a kpogidere Kraist n'obe, n'uzo opupu ihe ubi nke Afọ Kraist 31. Izu iri asaa ahụ, ma o bu afọ 490, ga-abu nke metutara ndi Juu karisia. Mgbe oge a gwusiri, mba ahụ jiri mkpagbu ha kpagburu ndi na-eso uzo ya kaa akara iju ha juru Kraist, ndiozi wee tugharia n'ebe ndi Jentail no, n'afọ Kraist 34. Mgbe afọ 490 mbu nke 2300 ahụ gwusiri, afọ 1810 ga-anogide. Site n'afọ Kraist 34, afọ 1810 na-eru ruo 1844. ‘Mgbe ahụ,’ ka mmuo ozi ahụ kwuru, ‘a ga-eme ka ebe nsọ di ocha.’ Nkowaputa niile nke amuma ahụ nke bu uzo aga emezuwo n'enweghi mgbagha n'oge e hoputara. Site na nguko a, ihe niile doro anya ma burukwa nke kwekoro n'otu, ma e wezuga na a hughu na ihe omume o bu la nke kwekoro na ime ka ebe nsọ di ocha emewo na 1844. Igona na ụbọchị ndi ahụ kwusiri n'oge ahụ putara itinye ajuju ahụ dum n'ogba aghara, na ijukwa onodu ndi e guzobere site n'imezu amuma nke a na-apughu igbagha agbagha.”

“Ma Chineke duru ndi Ya n'ime nnukwu mmeghari Advent ahụ; ike na ebube Ya sooro oru ahụ, o gaghikwa ekwe ka o kwusi n'ime ochichiri na nkuda mmuo, ka e wee bo ya ebubo di ka mkpali ugha na nke ofufe-ekwughu-okwu. O gaghị ahapu ka okwu Ya daba n'ime obi abuo na enweghi ntukwasị obi. O bu ezie na otutu hapuru nguko ha mbu banyere oge amuma di iche iche, ma gonari izi ezi nke mmeghari ahụ nke e wuru n'elu ha, ndi ozo achoghi iju isi ihe okwukwe na ahumihe nke Akwukwo Nso na ama nke Mmuo nke Chineke kwadoro. Ha kwenyere na ha anabatala ukpuru nkowa ziri ezi n'imu ha amuma ndi ahụ, nakwa na o bu oru ha ijidesi eziokwu ndi ha ritelari ike, ma gaa n'ihu n'otu uzo ahụ nke nchoputa nke Akwukwo Nso. Site n'ekpere siri ike, ha nyochara onodu ha ozo, ma muo Akwukwo Nso iji choputa mmejọ ha. Ebe ha enweghi ike ihu njehie o bu la n'nguko ha banyere oge amuma di iche iche, e duru ha ka ha nyochaa nke oma kari isiokwu banyere ebe nsọ ahụ.” The Great Controversy, 409, 410.

E mere ka a gwala anyi site n'aka Sister White, n'otu amaokwu ahụ ebe a na-akowa ohu nke Osimiri Ulai, na e “nwere mkpa maka omumu Okwu Chineke nke di nnoo nso kari.” Ndi oka mmuta okpukpe ga-eweta isiokwu nke “oge amuma di iche iche” n'amaokwu gara aga sitere na The Great Controversy, di ka a ga-asị na “oge amuma di iche iche” nke Sister White na-egbochi nkowa ya naani n'ime ya, bu amuma ise ndi e nochiri anya ha n'ime amuma nke afọ puku abuo na nari ato. N'ihu na, ka ha na-ekwu, a na-ekwu kpomkwem gbasara amuma ano n'ime ndi ahụ n'amaokwu ahụ. Ma “omumu nke di nnoo nso kari” nke isiokwu ahụ na-egosi na okwu ahụ bu

“oge amuma di iche iche,” n’udi otutu, n’ihe odide Sister White, n’ezie na-ezo aka nke oma karja n’amuma abuo ahụ nke kwesiri imezu n’ubochi Oktoba 22, 1844.

E nwere amuma oge ise puru iche nke Gebriel kowara nye Daniel bu ndi so n’ime afo puku abuo na nari ato ahụ. Nke mbu na-akowaputa afo iri anọ na itoolu, mgbe a ga-ewu “uzo na mgbidi n’oge nsogbu.” Nke abuo bu baptizim Kraist mgbe afo nari anọ na iri asato na ato gafere site n’ebe mmalite nke 457 BC. Nke ato bu ikpogide Ya n’obe; nke anọ na-egosi mgbe ozioma ahụ ga-eru ndi mba ozo na njedebe nke afo nari anọ na iri itoolu ahụ e kewapuru iche karisia maka mba ndi Juu; nke ise kwa, naanikwa nke ise, amuma oge, kwesiri n’ubochi Oktoba 22, 1844. Amuma oge anọ gara aga kwesiri nke oma tupu 1844. Ya mere, gini ka Sister White n’ezie putara mgbe o na-eji okwu ahụ “oge amuma” n’udi otutu, nke ga-akwusi na 1844?

N’iza mmechuihu mbu nke ndi Millerite, o na-akowa aziza nye ajuju ahụ:

“Ahuru m ndi nke Chineke ka ha na-anuri onu n’olileanya, na-ele anya n’aka Onyenwe ha. Ma Chineke kpebiri inwaputa ha. Aka Ya kpuchiri njehie di n’iguta oge amuma di iche iche. Ndi no na-ele anya n’aka Onyenwe ha achoputaghi njehie a, ndi ikom kacha guputa akwukwo ndi megidere oge ahukwa ahughi ya. Chineke kpebiri na ndi Ya ga-ezute nkuda mmuo. Oge ahụ gafere, ndi lere anya n’olileanya juputara n’anuri maka Onye Nzoputa ha wee buru ndi nwute na ndi obi dara, ebe ndi na-ahughi n’anya obibia nke Jizos, kama nabatara ozi ahụ n’ihi ujo, nuriri onu na O biaghi n’oge a turu anya ya. Ikwuputa okwukwe ha emetutaghi obi ma sachapu ndu. Igafe nke oge ahụ bu ihe e ji nlezianya hazie nke oma iji kpughee udi obi di otu a. Ha bu ndi mbu tughariri ma kwaa ndi ahụ no na mwute na nkuda mmuo emo, bu ndi huru n’ezie obibia nke Onye Nzoputa ha n’anya. Ahuru m amamihe nke Chineke n’inwaputa ndi Ya na inye ha ule na-enyocha nke oma iji choputa ndi ga-ala azu ma laghachi azu n’oge onwunwa.

“Jizos na igwe Nile nke eluigwe lere ndi ahụ, bu ndi ji atumanya di utọ chosie ike ihu Ya Onye mkpuru obi ha huru n’anya, anya nke ebere na ihunanya. Ndi mmuo ozi no na-efeghari n’elu ha, iji kwado ha n’oge onwunwa ha. A hapuru ndi ahụ legbara inata ozi nke eluigwe anya n’ochichiri, iwe Chineke wee mwao megide ha, n’ihi na ha achoghi inata ihu ahụ nke O zitere ha site n’eluigwe. A hapughi ndi ahụ kwesiri ntukwasị obi ma nwee nkuda mmuo, ndi na-apughi ighota ihe mere Onyenwe ha ji abiaghi, n’ochichiri. E duzikwara ha ozo n’Akwukwo Nso ha ka ha nyochaa oge amuma di iche iche. E wepuru aka Onyenwe anyi n’elu onuogu ndi ahụ, a kowakwara njehie ahụ. Ha huru na oge amuma ndi ahụ ruru n’afọ 1844, na na otu ihe akaebe ahụ ha gosiputara iji gosi na oge amuma ndi ahụ mechiri na 1843, gosikwara na ha ga-akwusi na 1844.” Early Writings, 235–237.

“Oge amuma” ahụ bu “oge amuma” ndi ahụ nke “ruru 1844,” nke ndi Millerite bu uzo kwenyere na ha ruru 1843. “Oge amuma” ndi ahụ ruru 1844 bu oge amuma ato, ma a na-anochi ha niile n’elu tebul Habakkuk. Otu n’ime oge ato ahụ na “emetu” 1844 naani, ebe abuo ndi nke ozo ruru October 22, 1844. Ubochi otu puku nari ato na iri ato na ise ruru kpomkwem n’ubochi mbu nke 1844, mgbe ndakpo olileanya mbu nke ndi Millerite bjara, ma oge ichere nke Habakkuk isi nke abuo, na nke ilu umu agbogho iri ahụ di na Matthew iri abuo na ise, malitere.

Ubochi puku abuo na nari ato nke Daniel isi nke asato, amaokwu nke iri na anọ rutere ruo Oktoba 22, 1844, ma afo puku abuo na nari ise na iri abuo nke “oge asaa” megide alaeze ndida nke Juda

kwusirikwa n'ebe ahụ. Palmoni na-ewebata onwe ya dịka Onye-Onu-Ogu di Itunanya n'amaokwu nke iri na ato nke Daniel asato, ma "nhazi" na "usoro" amuma ahụ o meziri ka e gosiputa mgbe ahụ gunyere ma o dikaria ala amuma oge iri nke jikotara onu.

Anyi ga-amalite itule eziokwu ndi a n'uzo miri emi kari n'isiokwu na-esonu.

"Kristi nyere uwa ihe-omumu nke e kwesikwara ikpu n'uche na n'obi. 'Nke a bu ndu ebighi ebi,' ka O kwuru, 'ka ha mara Gi, naani ezi Chineke ahụ, na Jisos Kraist, Onye I zitere.' Ma Setan na-arụ oru n'uche mmadu, na-asi, Mee nke a ma o bu nke ahụ, unu ga-adikwa ka chi. Site n'echiche aghugho o mere ka Adam na Iv nwee obi abuo n'okwu Chineke, ma dochie ya n'onodu ya site n'ozizi nke dugara n'njehie na nupuisi. Ma aghugho-okwu ya na-eme taa otu ihe ahụ o mere n'Iden. Mgbe Kraist bjara n'awa anyi, O hoooro ndi na-aku azu di umeala n'obi dika ntala nke nzuko Ya. Nye ndi a bu ndi na-eso uzo Ya, O gbaliri ikowara ha odidi nke alaeze Ya na ozi Ya. Ma nghota ha di nta turu Ya mgbochi. Ha anowo na-anata okwu ndi odeakwukwo na ndi Farisii, ya mere, otutu n'ime ihe ha kwenyere abughi eziokwu. Ma o bu ezie na Kraist nwere otutu ihe O ga-agwa ha, ha enweghi ike inu otutu n'ime ihe O na-achosi ike ikwuputa."

"Kraist huru ndi na-ekpe okpukpe nke oge a ka ha juputara nke ukwu n'echiche na-ezighi ezi nke na e nweghi ohere n'uche ha maka eziokwu. N'ihu agumakwukwo a na-enye, ndi nkuzi na-agwakota echiche nke ndi odeakwukwo ekweghi na Chineke. N'otu a ka ha siri ku ahijia ojoo n'ime uche ndi ntorobia. Ha na-ekwuputa echiche ndi a na-ekwesighi iweta n'ihu ndi na-eto eto ma o bu ndi okenye, na-enweghi mgbe o bu la iche echiche banyere udi mkpuru ha na-aku, ma o bu banyere owuwe ihe ubi ha ga-anakota n'ihu ya." Review and Herald, July 3, 1900.